

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК LVIII. Ч. 298. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 23-ГО ГРУДНЯ 1950.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 298. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 23, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Сотоу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПЛАТНЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ПРИСТОСОВАНА ДО ЖИТТЄВИХ КОШТІВ

ТРИ РОКИ НЕ БУДЕ ЗАЛІЗНИЧНИХ СТРАЙКІВ
Вашингтон, 21 грудня. — З Білого Дому проголошено, що між залізничними підприємствами і чотирма юніями — „братствами“ — залізничників заключено договір, що не буде залізничних страйків упродовж трьох років, а платня службовиків і робітників буде пристосована до життєвих коштів. Договір має бути одобрений усіма підприємствами і загальним голосуванням в юніях, які нараховують 300,000 членів. Підвищення платні по 23 ц. на годину відстануть 120,000 робітників у вартатах від 1 жовтня 1950, а вартатах 1 січня 1951 року відстануть ще підвищення по два центи. Робітники, що працюють на шляхах відстануть підвищення по п'ять центів на годину теж від 1 жовтня, а вдруге тільки від 1 січня. Їх число виносить 180,000. Підприємці кажуть, що це буде коштувати \$130,000,000 річно. Спір за наладнання платень тривав 22 місяці. Після частинного страйку, викликаного безпосередньо перед проголошенням вимкового положення, урядові посередники працювали днів і ніч над заключенням умови і довели до успіху. Новістю в новім контракті є заведення движимого скалі платень. Платні ростуть, коли ростуть життєві кошти. Очевидно, що мають теж і малі відповідно до коштів.

ДОПИТИ НАД ШПИГУНАМИ-НАУКОВЦЯМИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діянь палати репрезентантів почала наново допити в справі „Науковця Х“, якому присуджують шпигунство атомової тайни. Досі переслухано трьох свідків. Ними були: д-р Давид Гокінс, інструктор університету в Колорадо і давній професор університету Каліфорнії в Берклі; Вернадина Дойл, кандидатка на ступінь інспектору прикладного навчання в Каліфорнії; Кетер Мей, син декана університету Каліфорнії, якого давніше звідують як члена комуністичної партії. Ніхто з комісії не хотів подати ніяких вистей, про що ті свідки мали свідчити. „Науковець Х“ має бути проф. Джозеф Вайнберг, з університету Висконсин, який відмовив дати для союветських шпигів, коли працював в Берклі.

СЕНАТ УХВАЛИВ 20 БІЛІОНІВ НА НОВУ ЗБРОЮ

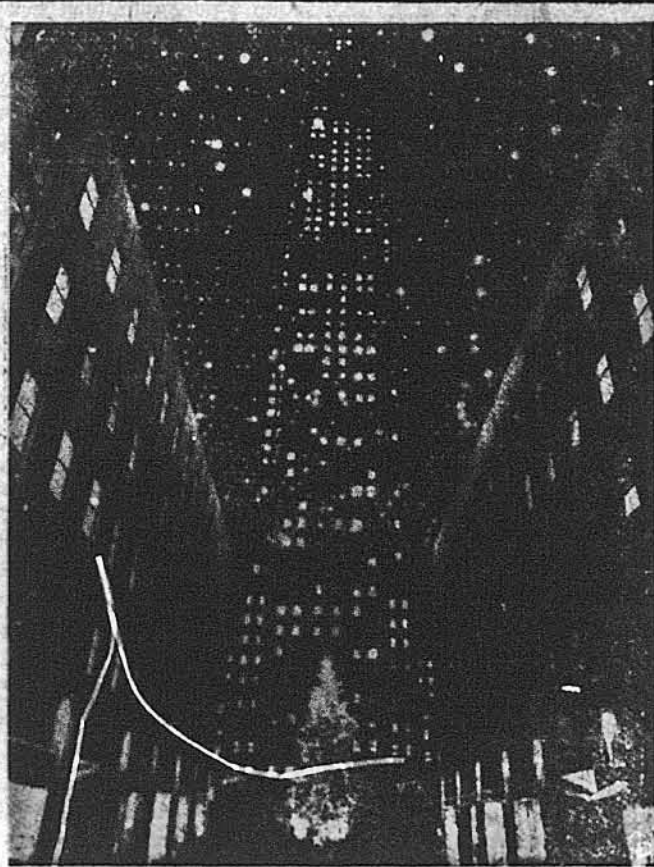
Вашингтон. — Сенат без проволочи ухвалив законопроект на видискування додаткової суми у висоті \$20,099,666,938 на оборонні цілі і передав проект до розгляду палати репрезентантів, де уже ухвалено цей бил, однак призначено як дві биліони менше. Сенат ухвалив виці фонди тому, що підприємці виробу літаків заявили, що досі ухвалені фонди на продукцію літаків є невислачальні, якщо їх кількість має бути збільшена п'ять разів це було досі. Таке збільшення заповів президент Труман у своїй промові в п'ятницю минулого тижня. Шість воєнний бюджет на теперішній скарбовий рік, який кінчиться в червні наступного року, досягне висоти понад 42 биліони доларів. Команда повітряних сил вже проголосила відкриття тринадцяти нових повітряних баз для воєнних потреб.

ПЛЯНУЮТЬ СТЕЛЮ НА ЦІНИ М'ЯСА

Вашингтон. — Урядові чинники студіюють наложення стелі на ціни м'яса, олії і старого залізя, однак контролю мала б бути заведена добровільно. Про це повідомив конгресових провідників економічний

В АМЕРИЦІ

● Радіосо підприємство Колумбія Бродкестінг Систем зажадало від своїх 2,500 запридачів і інших працівників підписання заяви лояльності для Америки. Давніше між ними було доволі комуністів для баламучення слухачів.
● 200-тисячний війгрант зі скіталцями приїхав кораблем Джерел С. Д. Сторджіс в середу до нью-йоркської пристані на підставі закону з 1948 року. Ним є 37-річна жінка, пані Зінайда Суле, яка походить з Латвії. Її звідливі свиточні приїзти міські й федеральні урядовці.
● На Різдвяні свята підле прес-Труман до свого річного доуку з Мюзури. Звідливі виголосить він привітну промову до нації напередодні Різдва, 24 грудня.
● Департаментова крамниця, переповнена свиточним крамом, згоріла в місцевості Сомерсет, у стейті Кентукі. Шкода виносить \$1,000,000.
● Щоб забезпечитися перед припадкомоз здаленням Різдвяного деревця, радять востримі дошліно частину пня в холодну воду. Тоді деревце не сохне і сосонка не горить.

РІЗДВЯНІ СВЯТА В НЬО ЙОРКУ.
Крім безлічі інших характеристик цих свитачів, замітні те й там, що тут рік-річно на площі Рамсфелдер Сентер (між 50 і 51 стрітами та між 5 і 6 авенюми) виставляється справді найбільшу ялинку в світі. Деревина на цю ялинку спроваджується, звичайно, з далеких країн. В цьому році його спроваджено з Норвегії, як подарунок від норвежського короля. Ця ялинка-великан висока 85 стрі і освітлена 7,500 електричними лампочками, а над нею ще удекоровано „небо“ 500 синіми електричними лампочками. Все разом, на тлі так же яро освітленого шмародеру Рамсфелдера та загальної свиточної обстановки, робить величчю-незбутис враження.

На шляху до суверенності і озброєння Німеччини

АЛІАНТИ ПОЧАЛИ З НІМЦЯМИ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ НІМЕЦЬКОЇ УЧАСТІ В ЗАХІДНІЙ ОБОРОНІ

Бонн, Німеччина, 22 грудня. — Вчора відбулася в Петербургу в Кенігсвентер історична конференція між альянтською Радою Високих Комісарів і канцлером Західно-Німецької Федеративної Республіки, д-ром Конрадом Аденауером, яку вважається „першим кроком на шляху до закінчення окупації Західної Німеччини, приверненням їй всіх суверенних прав, з деякими тільки гарантіями, та до її озброєння і включення в загальну систему захисту Європи“.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ПІДБІВЛЯЄ ЗАХІДНІ КРАЇНИ

Вашингтон, 21 грудня. — Після повороту секретаря стейту Діна Ачесона з конференції міністрів країн з Атлантичного Пакту в Брюсселі, він склав звіт президенту Труманові з огляду на згаданій конференції. Після того президент заявив, що намірєння ген. Двайта Д. Айзенгавера верховним командантом військ вільних європейських країн дало інспірацію цим країнам до боротьби проти комунізму і до готовності збройною силою спинити агресію Росії. Оприлюднення частинного звіту мало на цілі заперечити погляди колишнього президента Герберта Гувера, наче б Західний світ не хотів воювати проти комунізму. При цій нагоді президент поклав ще раз на тиск на те, що околища Північного Атлантику необхідна для оборони Америки і тому треба дати допомогу країнам, які заключили Північно-Атлантичний Пакт. Президент заявив теж, що він повнотою погоджується на погляди Ачесона і тому його підтримує. Над промовою гол. президента Гувера, виголошеною в середу, іде завзята дискусія між прихильниками його передбачувань і прихильниками теперішньої адміністрації Трумана. Обі сторони висловлюють погляди на справу, за-торкнені Гувером.

„АМЕРИКАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ“ ДОБАЧУЄ ЕВРОПА У ВИСТУПІ ГУВЕРА

Лондон, 22 грудня. — Англіська і загальноєвропейська публічна опінія прийняла з великим занепокоєнням останній виступ колишнього президента Злучених Держав, Герберта Гувера, під час якого він рекомендував відтягнути американські сили з Європи і Азії та розбудувати саму оборонну потугу Америки в „Гібралтар“ християнської цивілізації. Англіська преса добуває в цьому не так нові пропозиції американського ізоляціонізму, як радше виявлення „американського націоналізму“, що готов залишити напризволяще „бідних європейців“ неправильно інтерпретованого власного спасіння ради. Виступ Гувера прийнято з тим більшою тривогою, що він наставив безпосередньо після републіканського виступу проти державного секретаря Ачесона приблизно на такому ж тлі. — Проте, англійська опінія переконана, що американський уряд не піде по тій лінії та що ця концепція творитиме тільки азиль для втечі тих американців, які житимуть там життєм втікачів від дійсності. З такими і подібними міркуваннями прийняла заяву Гувера теж французька, єспанська та інша західно-європейська публіка.

ІНТЕНЗИВНА ОБОРОННА ПІДГОТОВКА В АНГЛІ

Лондон, 22 грудня. — Рівночасно зі загостренням міжнародної кризи та зв'язаном з нею проголошенням вимкового положення в Злучених Державях, Британія й собі не залишилася позаду та робить інтензивну підготовку до оборони. Крім цілого ряду інших конкретних заходів, лейбурістський уряд доручив окремій господарській і військовій групі спеціалістів розробити новий широкий план оборонної підготовки, базуючи його не на можливостях, але на потребах країни.

ВРОГ СТЯГАЄ ПІДКРІПЛЕННЯ ДО НОВОГО НАСТУПУ В КОРЕЇ

Токіо, 22 грудня. — Тоді, як вчора приходило тільки до малих місцевих сутичок на поодиноких секторах корейського фронту, альянтське командування стверджує, що червоні стягають на всі ділянки фронту нові масові підкріплення, з очевидно метою нового масового наступу. Положення на фронті, зокрема на східному, де малі альянтські сили обороняють бази навколо порту Гунгнам проти кількразово переважачого ворога, помітно напружене. Американці вчора висадили в повітря останній міст через ріку Сонгчов, що лувив Гунгнам з евакуованим альянтським аеропортом Йонпо. Проте, це немає більшого безпосереднього стратегічного значення, бо ріка замерзла і ворог може її перейти, включно з легкими машинами, по леді. Не зважаючи на тільки обмежену активність на самому фронті, альянтська флотія безупинно засинає вогнем важкої артилерії ворожі позиції, не даючи ворогові можності сконцентруватися до нової атаки. Вчора вперше використано в цій акції ракетові стрільня. — Теж на західному фронті, що тепер з малими відхиленнями переходить приблизно по лінії старого кордону на 38-й паралелі, приходить тільки до обмежених дій, переважно неперестрілки між розвідними відділами. З головної квартири ген. Мак Артура повідомлено, що ворог концентрує маси нових підкріплень переважно на центральному фронті на правому крилі Восьмої Армії ген.

ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКИЙ УРЯД ДОГОВОРЮЄ З КОМІСІЄЮ О. Н. ШОДО ЗЛОЧИНЦІВ

Сеул, Корея, 22 грудня. — Комісія Об'єднаних Націй для об'єднання і відбудови Кореї проголосила сьогодні своє договорення з урядом президента Сингмана Рі щодо поведінки і покарання інтернованих колаборантів та воєнних злочинців. На інтервенцію Комісії, уряд погодився припинити дотеперішні масові розстріли засуджених за воєнні злочини червоних та застосувати до інтернованих далеко лагідніші міри покарання. Розстрілювати меться тільки у випадку грізних саботажів і подібних злочинів проти оборони країни, але не виконуватиметься цих екекуцій масово, як досі, тільки поодинокі. Окремі міри лагідності будуть достосовані до засуджених жінок і юнаків. Всі дотеперішні засудженці на кару до 10 років ув'язнення включно, будуть звільнені. Скріплено теж ресептування до інших, засуджених на більш карі. Договорення входить в силу зі завітним днем.

ГЕРОІЗМ НЕ І ГЕРСЬКОГО ВІДІДЛУ НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Корея, 22 грудня. — В обороні альянтської бази в Гунгнам в північно-східній Кореї виставився в останніх днях своїм героїзмом зокрема один відділ американської піхоти, зложений зі самих негрів та з негерським командантом на чолі. Вважається, що героїзм цього відділу на один з ділянок фронту в Гунгнам врятував цю базу від ворожого прокучування використати як аван-

ВРОЖІ ВТРАТИ В КОРЕЇ ДЕСЯТЬ РАЗІВ БІЛЬШІ

Токіо, 22 грудня. — Головна квартира ген. МакАртура повідомила сьогодні перший раз офіційно про альянтські втрати на корейському фронті від 27-го листопада, коли то комуністичній військ в масі перейшли манджурський кордон та почали свою „явну і историчну агресію“ проти сил Об'єднаних Націй, кількразово переважачих їх чисельно. Раніше того роду дані подавалися тільки з Вашингтона. Згідно з цим повідомленням, американські втрати вбитими, раненими, полоненими і пропавшими без вісті виносять 11,964, а втрати інших альянтів 1,011, отже разом 12,975. В це не включені втрати південних корейців, на фронті яких наступив пролом. Втрати ворога в тому самому часі виносять поперх 130,000 воєняк, отже вдесятеро більше, ніж втрати альянтів, хоча ці були у відступі і боролися проти сильно, переважачих сил ворога. Ці ворожі втрати, по всіх правдоподібностях, і заставили комуністів припинити дальший наступ, підтагуючи на фронт нові підкріплення.

ЧЕРВОНІЙ КИТАЙ ІГНОРУЄ КОМІСІЮ О.Н. В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Лейк Сокес, 22 грудня. Уряд комуністичного Китаю зігнував досі вже два звернення зложеної з трьох осіб комісії Об'єднаних Націй, який Генеральна Асамблея доручила „пріверити можливості для перемир'я в Кореї“. Комісія тепер ще раз звернулася до того уряду, домагаючись відповіді на свої послання. Якщо ця відповідь не наспіла, комісія заповідає, що вона тоді припинила б свої дальші заходи в тій справі. З огляду на закінчення сесії Генеральної Асамблеї, комісія має здати повний звіт зі своїх заходів Політичному Комітетові Асамблеї, що збереться в 2-й цілі правдоподібно в дні 2-го січня наступного року. В колах О. Н. вже не висловлюється багато надій та оптимізму щодо можливостей успіху комісії.

В СВІТІ

● Наказ про „дуже і чисельно“ скріплення комуністичних „п'ятих колон“ в демократичних країнах видав створений і керований Советами Комінформ.
● „Якщо б на нас напав Советський Союз або його комінформістські сателіти, ми тоді не самі будемо оборонятися“ — твердив президент югославської армії в привітності маршала Тіта під час свиткувань „Дня Армії“.
● Стівен висловив бажання приступити до організованого Туреччиною і Грецією Середземноморського оборонного союзу, але під умовою, що Британія відкине свою залогу зі зони Суєзу.

ЩЕ В СПРАВІ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

З огляду на помітне заінтересування нашого загалу проголошенням святочних побажань для своїх рідних і знайомих та приєднанню в збільшеному різдвяному числі „Свободи“, Адміністрація щоденника рішила продовжити речинець надсилання цих побажань до кінця цього року, отже до 1-го січня 1951. Треба сподіватися, що широкі кола читачів „Свободи“ радо скористують з цієї нагоди, щоб висловити на сторінках газети свої побажання та дати знати про себе теж тим своїм рідним і знайомим, адрес яких вони не знають або куди звичайна пошта не доходить. Найбільший з усіх українських газет поза залізною заслоною тираж „Свободи“ та розсила її в усі закутні світу, промовляють за цим тим більше. Ціни за розміщення таких побажань встановлено дуже низькі, бо від двох доларів вгору, залежно від величини.

● Советський Союз в цьогорічному свиткуванні 71-ших уродин диктатора Сталіна відступив від „традицій“ призначення з цієї нагоди „Сталінських нагород“ визначним більшовикам.
● Перський шах відложив призначення на 27-го грудня своє шіпання, бо захворіла його наречена.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з понеділка (з англійською частинкою):			
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР У НОВІЙ РОЛІ

„Геркулесівським завданням“ називає Генсон В. Болдвин ту роль, яку призначено тепер генералові Двайту Айзенгаверові як головнокомандуючому оборонними збройними силами 12 країн, що включені в Північно-Атлантичний Пакт.

Так воно на ділі й є, бо є головнокомандуючий, а нема збройних сил, якими він мав би командувати. Тому можна б навіть дивуватись, що генерал такої світової слави як Айзенгавер, який вже ввійшов в історію і займає тепер дуже визначне становище президента Колумбійського Університету, міг прийняти призначення, яке йому вже ніяк не може вивинтити, але зате легко може спричинити упадок його престижу.

Болдвин дає на це дуже влучну і правдиву відповідь: — Айзенгавер воля, що привик до послуху і такої поведінки, якій вимагає інтерес його країни. До того виявляється, що навіть не було іншого виходу. В Північно-Атлантичній Раді навіть ніхто не застановлявся над іншим кандидатом. Отже генерал Д. Айзенгавер став, зовсім природно — єдиним кандидатом. Правда, воно виглядає дуже гарно, коли людина втішається аж так великим загальним довірям, і то не тільки у своєї нації, але й в багатьох інших. Зате не так воно радісне, як думати про відповідальність, про це „геркулесівське завдання“, яке треба виконати. Нема ж армії й нема зброї, а є тільки народи, які залюбки комуністичною пропагандою і минулим воєнним нещастям хотіли б спокою і мирної згоди з Совєтами, на що є слабкі вигляди. В таких обставинах доведеться Айзенгаверові спершу підняти духа західно-європейських народів, заки забереться до власного діла. Це добре розуміла Північно-Атлантична Рад.

з минулої війни, зможе додати зневіреним народам нової віри в перемогу теж і над Сталіним, якщо б війна з ним показала неминучу.

Теж на американському домашньому фронті призначення президентом Труманом ген. Айзенгавера головнокомандуючим оборонних збройних сил західного світу матиме чимале значення. Треба ж пам'ятати, що республіканці весь час рахувались з такою есентуальністю, що Айзенгавер буде їхнім найближчим кандидатом на президента держави. Вже з цього видно, як добре вони відносяться до ген. Айзенгавера та як високо його цінують не тільки як військового знавця, але теж і як політика. А ген. Айзенгавер матиме тепер багато до діла з різними країнами, себто з закордонною політикою, якщо захоче збудувати цю армію, командантом якої його обрано. В дальшій конвенції це означає, що тепер президент Труман не матиме такої опозиції з республіканського боку, яка досі була, головню у відношенні до особи секретаря стейту, Діна Ачесона.

Немає сумніву, що ген. Айзенгавер вив'яжеться з свого завдання і збудує величезну армію. Але це забере приблизно два роки. Теж не треба забувати, що ця армія не є для війни, себто для нападу, а тільки для оборони. Вкінці же одно: — демократичні потуги надіються, що особа ген. Айзенгавера як головнокомандуючого збройними силами, які він зорганізує, заставити Совєти до переговорів, вислідом яких було б зрівноваження сил у світі. Чи до цього прийде, це вже друга справа. Ми тільки хочемо зазначити, що таке думання серед демократів існує. Бо про мир чи війну рішатиме таки Москва.

О. Бужанський. ЗА ГРАТАМИ ГПУ — НКВД

Віктор Дмитрович глянув на мене, опустив очі, але скаменувся і почав говорити, як він прийшов до переконання утворити комуністичну організацію, як почав вербувати до неї людей, в тому числі і мене. Збори членів організації відбувалися переважно в тій установі, яку він очолював та на приватних мешканцях — в готелях Харкова, Києва, Одеси, — що організація була досить численна і готувалася до відкриття дій.

Я слухав, каменів, хвилювався. Повертаюся до „ромбі“, кладу руки на стіл й кричу: — Брехня, все брехня! — Не хвилюйтеся, заспокойтесь, Олексю Миколаєвичу, закурить, — і розкриває переді мною коробку з цигарками. Механічно беру цигарку, „ром-

ПРОБЛЕМА СВЯТ

До всіх святкових проблем, що їх мають всі люди, у нас, американських українців, долучається ще одна, так сказати б, проблема подвійних свят. Вся Америка обходить Різдво за новим стилем. Це свято визнане формально, в цей день закриті підприємства, за винятком тих, що для публічного добра мусять працювати, і все життя є під знаком свят. Напередодні їх продаються ялинки, американці видають сотні мільйонів доларів на освітлені звичаєм подарунки, коротко — цілу країну охоплює той святковий настрій, що часто каже нам забути турботи будня та пригадує, що людина живе не тільки на те, щоб не розгинати спини від праці, але й зазнати радості відпочинку і хвалити Бога за всі благодаті.

Немає людини, яка не піддалася б такому загальному святковому настрою, хай тільки зовнішньому. Годі прохидати ярко освітленими вулицями, з ялинками, гучними піснями, що передають різдвяні пісні, з відповідно влаштованими виставами і т. п., щоб не покласти в той власний різдвяний настрій. Вільний день від праці, святкування сусідів, міртові віночки на всіх дверях, засвічені в хатах ялинки — наша несутячність в таких обставинах поведінка була б цюнальнейшим дивним дисонансом та обиджала б почуттями країни і народу, серед якого живемо.

З другого боку — ми дорожимо нашими національними і церковними традиціями. Вони, наділі, вдержують нас при житті як громадську групу, вони є тим найміцнішим ланцюгом, що в'яже нас з народом, з якого походимо. За недбати ці традиції і відступити

завважених сил залишити Корею. Однак він не вважає це компромісом, ні для О. Гоймана, який до цього часу був в Кореї, ні для нас, виперли з Кореї, ми можемо відійти з честю” — твердить Гойман.

Цю промову виголосив Гойман саме в часі, коли ввесь світ викидав прокламації президента Трумана. Тоді він мав вільну руку в аргументації, спираючись тільки на свій великий досвід, набутий підчас адміністрації Пліну Маршала для економічної відбудови Європи. Прейм'єр сам Пліну Маршала мав на цілі забезпечити мир в Європі, а з цим і в решті світу. Тому Гойман мусів мати на увазі теж і основні міркування, які він з'ясував так:

У першу чергу треба працювати для миру з такою самою відвагою, винахідливістю і повсяттю, якими звичайно американці вживають, щоб перемогти ворога в часі війни.

ГОФМАН ПРО МИР

Друга передумова: переконати світ, що цілком нашої боротьби й праці не є панування над світом, а тільки утримання миру.

Третє завдання: добре пізнати російський спосіб поступування за весь час від початку другої світової війни аж до вибуху війни в Кореї,

якщо б нас виперли з Кореї, ми можемо відійти з честю” — твердить Гойман.

Цю промову виголосив Гойман саме в часі, коли ввесь світ викидав прокламації президента Трумана. Тоді він мав вільну руку в аргументації, спираючись тільки на свій великий досвід, набутий підчас адміністрації Пліну Маршала для економічної відбудови Європи. Прейм'єр сам Пліну Маршала мав на цілі забезпечити мир в Європі, а з цим і в решті світу. Тому Гойман мусів мати на увазі теж і основні міркування, які він з'ясував так:

У першу чергу треба працювати для миру з такою самою відвагою, винахідливістю і повсяттю, якими звичайно американці вживають, щоб перемогти ворога в часі війни.

Друга передумова: переконати світ, що цілком нашої боротьби й праці не є панування над світом, а тільки утримання миру.

Третє завдання: добре пізнати російський спосіб поступування за весь час від початку другої світової війни аж до вибуху війни в Кореї,

якщо б нас виперли з Кореї, ми можемо відійти з честю” — твердить Гойман.

Цю промову виголосив Гойман саме в часі, коли ввесь світ викидав прокламації президента Трумана. Тоді він мав вільну руку в аргументації, спираючись тільки на свій великий досвід, набутий підчас адміністрації Пліну Маршала для економічної відбудови Європи. Прейм'єр сам Пліну Маршала мав на цілі забезпечити мир в Європі, а з цим і в решті світу. Тому Гойман мусів мати на увазі теж і основні міркування, які він з'ясував так:

Дякую, Олексю Миколаєвичу, так би давно зробили, — кажуть „три ромби“.

Це тобі наука. Не курі чужих цигарок.

Спецкорпус. В безсиллі падаю на постіль. Скільки спав, не знаю. Товариші говорили, що півтори доби не було чути мене в камері.

В камері мав нового співмешканця, студента політехніки. Мій любий Павлик ходив за мною, як за малою дитиною. Мав зв'язок з волею, раз на місяць дружина привозила йому передачу. Я перейшов майже на його утримання. Знесиленний, з розпухлими ногами я більш лежав в ліжку, ніж ходив.

Павлик розказав мені про всі новини в спецкорпусі. З його інформації видно було, що наша група вся „розкалялась“ за виключенням декількох чоловіків, які вносили загальний дисонанс в справу зв'язку. Але видно слідчих це вже не турбувало. Більшість „розкалялась“. Нам дали спокій.

Павлик розказав мені про всі новини в спецкорпусі. З його інформації видно було, що наша група вся „розкалялась“ за виключенням декількох чоловіків, які вносили загальний дисонанс в справу зв'язку. Але видно слідчих це вже не турбувало. Більшість „розкалялась“. Нам дали спокій.

Підготовка до процесу і в'їзд.

Пройшов деякий час і нас знову почали возити до слід-

чих ГПУ. Спокій в спецкорпусі був порушений, але він не був таким непримирним, як попередні допити. Як виявилось з інформації тих, що вернулися від слідчих, справа була ось в чім.

Слідство як наше, так і по всій Україні в цій справі було закінчене і ГПУ готувалося до показового процесу над нами.

З цією метою по закінченні слідства почались „репетиції“. Сене „репетиції“ полягав в тому, що в Харкові мав відбуватись наш судовий процес, а щоб він був не тільки харківський, а всеукраїнський, то необхідно було забезпечити „представити“ колосальної контрреволюційної організації, розпорешеної по всій Україні. Отже і для нашого го берняцького міста на „процесі“ теж було забезпечено місце.

Викликав і мене слідчий на цю репетицію. Все минуло відійшло у вічність. Слідчий не слідчий, а чарівна фея.

Знаєте, Олексю Миколаєвичу, незабаром у вашій справі буде суд. Отже, ми хотіли б, щоб ви були на процесі. Як ви на це дивитесь? Звичайно

бо аж в Кореї Росія потерпіла невдачу. Ці російські методи характеризував Гойман як програму попередньої дезорганізації країни, яку вона призначує на завоювання, заки ще зробить вирішальний крок. Це тесаме, що сіяті зневіру в перемогі гарматними стрілами та бомбами. Росія переводить таке „зміягчення“ саботажом, погослоками, неправдою. Усе це є підготовкою до властивого нападу.

Такий план Росії досі вдавався і був би вдався в Кореї, якщо б не вмішали у війну Об'єднані Нації. Це застановило їхню „ошуканську громадянську війну“, а Росія та її комунізм „втратили обличчя“, отже скомпрометувалися. Саме тому, на думку Гоймана, Росія спонукала червоного Китаю до акції. Сталін заризикнував третього світового військового нападу.

Четвертого вимогою здобуття миру це допомога Європі для розширення продукції й відбудови військової сили. Це, каже Гойман, компутувати Америку великі гроші. Однак це біліони, які Америка видає на оборонне зброєння, не принесуть бажаного успіху, якщо ми не постраємося зв'язати війну Європу з нами.

До тих чотирьох „мирових точок“ Гойман додає ще загальні завдання:

Ми втратили мир після Першої світової війни і після першої світової війни тільки тому, що не хотіли його здобути. По другій світової війни ми вже докладали всіх старань для миру, але так поступали, наче б вірили, що цілий світ теж хоче миру. Однак Росія не хотіла миру впродовж 20 років. І цілком був підлий світу.

Гойман твердить, що Росія має 70 дивізій на кордонах західної Європи. На питання, чому вона її не займає, дає Гойман таку відповідь: Америка стоїть вище щодо атомової зброї; Росія переконана, що Америка буде фатально послаблена боротьбою з комуністичними зазігками; в центрі Росії населення настроєне до влади опозиційно.

„Якщо б російські провідники намагались стравити Західну Європу, тоді вони втратили свою владу. Невдовільно і напруження в Росії й сателітських країнах є надзвичайно сильні. Якщо б їхні армії пішли поза кордони своїх країн, тоді ці напруження почнуть виявлятися“ — міркує Гойман.

До характеристики американців

Не так то легко визнати в нас чіткі американця. Багато письменників пробувало й розпізнати і змалювати, але ледве чи кому це вдалося на сто відсотків. А як йдеться про нас, то можемо хіба сказати, що ми залюбки подасмо час від часу деякі випадки, які вказують на типові риси американського обивателя. Тому хочемо і тим разом звернути увагу на деякі риси з останніх днів, про що широко писала американська преса та що кидас деяке світло на американського владу. А й тепер всюди студіюють!

Мабуть в Європі не можна навіть подумати, щоб президент держави став в обороні своєї дочки, яка хоче робити

ЧИЯ ВІНА?

(В справі Національного датку).

Обсервуючи за сплатою Національного Датку, його повільна сплата кожний раз висувала у мене питання: в чому полягає така квольність? І кожний раз на це питання я давав собі різні відповіді, врешті чого вивів основну причину, яка на мій погляд є правдивою. Корінь зла щодо несплати Датку полягає в нашій традиційній недбайливості, яка виробилася у нас завдяки довгому часу нашого перебування бездержавним народом, поневоленіми іншими народами, які нас всіляко вислизували, і нам тяжко було платити податки, а тому завжди сплату відтягали доти, доки до нас не прийде збірщик.

Ми новоприбулі іммігранти, все згубили, що мали вдома, на рідних землях, але на сьогоднішній день, відставшись до Злучених Держав, майже кожний із нас працюючих має певну можливість сплатити Національний Даток в сумі установленій УКК. Це святий обов'язок кожного українця, хто рахує себе за нього. Але та традиційна наша недбайливість стала на перешкоді. Люди, котрі працюють в УК Комітеті зі всією своєю відданістю до української справи, серед яких, напевно, більшість старих іммігрантів, що перешкоду не передбачили, а новоприбулі іммігранти не підказали і самі на місцях не спричинили до усунення цієї перешкоди. Ажже, що повільність і, навіть, несплати Датку треба скласти вину таки на нас, новоприбулих українців, а в першу чергу на свідомих патріотів, котрі не з'активізували сплати датку на місцях. Хто ж добре знає наші негативні сторони, як у минулому часі, так і в сьогоднішній день, як не ми, новоприбулі іммігранти! Сором тим з нас новоприбулих свідомих українців, які злегковажили таку важливу справу, якою є Національний даток.

Дуже прикро, що навіть серед свідомих патріотів теж існує недбайливість щодо сплати Національного Датку. Щодо цього явища не приходиться поминали, коли переглянути вже оголошені в часописі „Свобода“ списки сплативших податок від ч. 1 до ч. 7. Мене скопав жах, коли після перегляду зазначених списків, я не знай-

шов майже всіх свідомих українців-патріотів, котрі і далі, в ЗДК, працюють активно в новостворених ними різних українських організаціях. Повстає питання: чи це загальне явище?

Так! Провіривши особи, обрані на чоловічий місяць створених тут новими іммігрантами організацій, а теж „списки Національного Датку“, я переконався, як багато з них не заплатило досі Національного Датку. Тут, де я живу, такого нема. Гостоскільки ж не злегковажив завданням УКК і активізував сплату податку так, що українська громада в Гостосі виконала сплату сумарно на 100%. Говорю сумарно, бо трох людей не сплатило і суму податку, яка належала від них вступити, перебрата сплатою іншими. Однак ще рік не закінчений. Щойно кінець року покаже, кого треба вважати за справжнього українця. Але через хату пригадати, що вся відповідальність за несплату в надходженні Національного Датку надала в першу чергу на політичну еміграцію, на новоприбулих свідомих українців, зокрема — на тих, що працюють в новостворених українських організаціях на території ЗДА. Вони ж повинні бути добрим прикладом для других.

Хочу ще торкнутись збірок на національний фонд, які переводились під час імпрез, зборів і т. ін. Ці збірки у великій мірі зіпсували сплату Національного Датку. Як такого, бо збірки переводились в формі пожертв. Можна використовувати такі прилюдні зборища, але в першу чергу для сплати Національного Датку тим, хто зобов'язаний платити, а щойно в другу чергу для пожертв. Перед запровадженням збірок кожний раз треба обов'язково з'ясувати, яка суть Національного Датку, а саме: що таке Національний Даток, хто його зобов'язаний сплатити, в якій сумі, для якої мети і яка різниця між ним і пожертвою. Національний Даток це не сплатив Національний Датку — сплатити в повний, яка належить з нього, суми до кінця року; до тих, хто сплатив частину — доплатити!

Після сплати буде видана виписка УКК, а ця виписка на сплату суму Національного Датку є одночасно свого роду свідченням, що людина, яка себе називає українцем чи українкою, сповнила свій патріотичний обов'язок.

Мій заклик: до всіх тих, хто ще не сплатив Національного Датку — сплатити в повний, яка належить з нього, суми до кінця року; до тих, хто сплатив частину — доплатити! Після сплати буде видана виписка УКК, а ця виписка на сплату суму Національного Датку є одночасно свого роду свідченням, що людина, яка себе називає українцем чи українкою, сповнила свій патріотичний обов'язок.

Обсерватор.

літичними подіями. Знов дочка президента, яку Гюм так гостро критикував, признала критиків рацією і заявила, що він мав повне право так написати. Консервативний Нью-Йорк Таймс, розповівши про глибокі батьківські почуття президента до однієї, якою він дуже гордиться, дораджує тільки секретарям у Білому Домі, що знають темперамент президента Трумана, щоб на будуче припилькували, щоб того роду листи так не попадали на пошту. А коли йдеться про самого президента, то він на другий день по тим інциденті просто заявив, що як „Президент“ має не раз клопіт з другою частиною своєї істоти, тою звичайною, людською і кволою, яка час від часу відзивається. Сказав він це на радіоїній стації, а ті, що біля нього стояли, прийняли це гураганним оплесками, цілком так, як це зробили не так давно американські ветерани, яких він глибоко вразив і зараз потім сам прийшов до них, щоб це направили. В американців навіть такі речі здблизують людей, роблять їх більш людяними.

Цікавим є теж випадок з Анною М. Розенберг, малярського емігрантку з жидівського роду, яку президент Труман назначив помічницею секретаря оборони. Як знаємо, проти неї підняли навіть такі закиди, що вона належала до „комуністичного фронту“, а головним обвинником був Б. Ф. Фрідмен, який сам назвав себе „екскоммунікованим жидом“. Справа ця набрала широкого (Закінчення на стор. 3-й).

ДР. КАРЛ РЕННЕР

Дня 14. грудня ц. р. святкував президент австрійської республіки др. К. Реннер 80-ті роковини своїх народин. Цей день перемінює у величаве свято в усій республіці, а головню в Відні. Такою великою популярністю тішиться др. К. Реннер. Та він і для нас, українців добре відомий і заслужений. Як політичний письменник і як посол до старого австрійського парламенту за часів Габсбургів він не раз палко виступав в обороні українського народу і його прав проти галицько-польської шляхти. Тимто слід нам присвятити цій людині бодай коротку замітку.

Др. Реннер вийшов із бідної селянської сім'ї. Його батьки, Матіас і Марія, жили в злиднях у німецькому полуднесоморавському селі Унтер-Тановіц, де Карль 14. грудня 1870 прийшов на світ.

Господарське становище батька, який торгував вином, так погіршилося, що він мусів продати частину свого грунту й хати. Маленький Карль був добрим учнем, а що батьки були бідні й віддали його до гімназії в Нікольсбургу далі вчався, то він мусів ходити до неї з села дві години пішки, там і назад.

Коли хлопцеві було 13 років, віддали його батьки до дому бідних. Він був талановитим учнем. Особливо цікавився мовами й літературою та часно почав писати.

Після іспиту зрілості пішов до Відня, де записався на університет і слухав викладів про народне господарство. Вдалося йому дістати місце при бібліотеці парламенту. Його залучували до соціальних тем наблизо його до соціал-демо-

Мільйон на звиринний шпиталь

Старий Бриско може безтурботно спочивати в домі розваги для звірят, збудованому при 92-й вулиці в Нью Йорку. Так потішають жителів світового міста директори Товариства для Препитання Жорстокості над Звірятами з нагоди отворення нового шпиталю, побудованого за завданням клубом, якого коштів вносить \$1,000,000.

Там тепер знаходяться 125 пацієнтів: пси, котів, голубів і канарків. Попередній притулок для звірят, приміщений при Евено А. 24 вул. перебрала Адміністрація Американських Ветеранів на шпиталь для окалічених воїнів, отже для звірят треба було будувати новий, вигідний захист. Він має три поверхи, скрізь над морською притокою Іст Ривер і належить до наймодерніших домів цього роду.

У притулку є місце для 450 звірят. Є ще шпиталь для перевірки звірят привезених з міста, якщо вони не мають власника, або присланих туди миською радою здоров'я для ствердження, чи часом котре з них не має якої небезпечної недуги. Є там теж бодай для видання дозволів на втримання звірят приватними особами, а при тім і адміністрація товариства.

Пацієнтам вільно буде переходити з одного поверху на другий, без небезпеки для свого життя або безпеки каліцтва. Вони — пацієнти — можуть починати літати вгору вже з самої гостиниці, в якій їх прийняли. Очевидно, що сходи для них побудовані так, щоб вони не напружували не-бе при спусканні або сходженні.

Приватні власники звірят — звичайно пси та котів — при-

кратичної партії та її провід-

ник, д-р Віктора Адлера. В 1907 кандидатом він із вибор-

чого округу Нойкірхен до віденського парламенту і був з цього часу аж до його роззавання в 1934 р. послом.

Вже з кінцем 90-ти років м. ст. почав писати про національні питання. З-під його пера вийшли цікаві статті, брошури та об'ємна одна книга про це питання, яке підпаляло просто основи такої держави національності, якою була Австрія Габсбургів. Реннер палко виступав в обороні федерації національностей в Австрії. Як він був знайшов послух, хто знає, чи Австрія не вдержалась би, про крайній міри на довгий час.

По катастрофі першої світової війни став др. Реннер державним канцлером першої австрійської республіки. Він став у провіді австрійської делегації при мирових переговорах у Сен-Джемен. 1930 року вибрано його президентом австрійської національної ради.

За часів „нації“ довелося йому бути на провінції, в Глогніц, де працював пером.

Після відходу австрійської держави в 1945 році він став знову політичним діячем. Ще в квітні 1945 року творить він провизоричний державний уряд Австрії, яку зайняли чотири осадні потуги. 25 листопада 1945 переведено знову вибори до австрійського парламенту. Др. Реннер складає свій уряд провизоричного державного канцлера в руки правого парламенту, який одногласно вибрав його відтак головою держави.

В. П-ко

3 ЖИТТЯ ГРОМАДИ І ОРГАНІЗАЦІЇ

ЧЕСТЕР, ПА.

Вшанування пам'яті ген. Т. Чупринки

По всіх великих скупченнях українців в Америці відбулися величаві маніфестації, присвячені Полігному Командантові УПА та його хоробрим воїнам. Скрізь українці протестують проти московсько-червоної окупації України! Протестують проти масового винищення українського народу в СССР. Протестують проти червоної агресії в Кореї і всюду у світі. До цього многотисячного голосу долучили свій голос й українці в Честері.

Заходами Відділу УККА при З'єднаних українських організаціях в Честері, українське громадянство урочисто вшанувало славу пам'яті ген. Т. Чупринки-Шухевича в неділю 10 грудня ц. р. о год. 7-й веч. у виповнений залі Народного Дому при Ворд вул. Святої Академії, яку відкрив палким словом п. Василь Гарасим, відзначаючи вчинки Галицької героїчної боротьби сл. п. ген. Чупринки, за яку то весь український нарід з відякою низько клонить голови у пошані найвишарпанішого героєві нашого часу. Далше у програмі п-а М. Пастернак нижнімим голосом відспівала „Ой, що ж бо то за ворон“, п. Петро Бродич зворушенням відкривав вірш місцевого автора „На вічну пам'ять генерала“. Відновлений міш. хор під дир. п. І. Часа гарно відспівав Стеценка „Віраю на маї“ та Леонтовича „Козака несут“. Першу частину програми закінчив довшою промовою про життєвий шлях борця бл. п. ген. Чупринки п. Ів. Поритко з Філадельфії.

Пісню Людвигів „Ой видно село“ міш хор розпочав другу частину програми. Далше маленька дівчинка Марослава Бродич зрозумінням та відчуттям декламувала вірш „Влаговосни нас, Тарас“ Увертюру М. Лисенка на пісні

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ АМЕРИКАНЦІВ (Закінчення зі стор. 2-гої).

розголосу; були переслухання навіть у Сенаті. Вікниці виявляють, що Фрідмен — жид — діяв під впливом Джералда Л. К. Смита, відомого антисеміта. Але що тут важне, то це, що американська преса, теж і та, яка з партійних згледів не хотіла бачити Анні Розенберг на високому становищі в департаменті оборони, відразу стала по її боці й заявила дуже гостро проти того роду боротьби проти жінки, яка своєю працею і своїми способностями вибивалася на щораз вищий щабель. Таке саме становище заняло дуже багато визначних американців, що належать до різних політичних партій і з різних релігійних переконань.

Ще загадаємо, що домагання деяких республіканських сенаторів до президента Трумана, щоб негайно замінити теперішнього секретаря стейту, Діна Ачесона, другою особою, не дістало апробати навіть у таких газетах, які постійно пишуть про конечну потребу усунення Ачесона. Не пора, написали вони, тепер таке видавати, коли Ачесон в Європі й промовляє від імені нації та виконує важливе завдання.

Тепер пора усім стояти при ньому і просити Бога, щоб йому вдалось цю місію якнайкраще сповнити. Таке становище заняла теж ціла нація.

Учасник

ДІТРОПТ, МІШ.

Похановано заслуженого громадянина

Українське громадянство на терені Америки плекас гарний звичай вшановувати — крім святкування різних національних свят — також поєднює громадян, чи то з нагоди юві-

відрала п-а М. Велін. Відтак п. Іван Час артистично рецитував „Собор“. На закінченні вокально-музичної програми міш. хор відспівав в супроводі фортепіану п-и І. Сороки „Ой Морозе“ (М. Лисенка). Цю ділино урочисту академію закінчив патрістично-палким словом місцевий парох о. М. Федорович. Всі присутні були до глибини серця зворушені цілою програмою, що відповідала повазі свята. Чистий дохід в сумі \$120 переказано на визвольну боротьбу Українському Конгресовому Комітету.

АСТОРІЯ, Л. АН.

Листопадове Свято

Заходом Об'єднаного Комітету Українських Нац. Організацій в Асторії, відбулося тамже дня 12 листопада 1950 р. Листопадове Свято.

Після Богослуження в наміренні українського народу, о. Ігумен Мих. Ваврик в товаристві місцевого пароха о. Коллара відправив Панахиду за поляглих борців за волю України і виголосив відповідну проповідь. Підчас Панахиди, при гарно устроєній стрілецькій могили та при жалісних звуках сурми повилли почесну службу діточці в однострої, молоді в національних строях, укр.-амер. комбанданти з прапорами і крисами та Пласт з Нью Йорку, що зробило на прихильних велике і миле враження.

Відтак відбулася в парафіяльній залі Академія при небувалій досі в Асторії участі громадян.

П. В. Врублевський у вступнім слові згадав про безчисленні жертви українського народу у визвольних змаганнях та віддав пошану і поклін павшим героям, а в тім поклін героїській смерті славної пам'яті генерала Тараса Чупринки-Р. Шухевича, головного команданта УПА. На заклик промовця прийняли повстанням з місць і хвилююню мовчанкою вшанували пам'ять національних героїв.

З черги адв. М. Шахнович виголосив доповідь: „Покліні полеглим героям“, що своїм глибоким і чутливим змістом дуже зворушила присутніх.

Пані Гойдин старанно приготувала діточі декламації та інсценізацію: „Молитви за поляглих“. На тлі гарної декорації і картини св. Юра у Львові та стрільців УГА, — діточці, клянувшись при импровізованій, стрілецькій могили посеред сцени, хором рецитували молитву за поляглих героїв, що віддали своє життя за волю свого народу та молили Бога о кращу долю і волю для України.

Поміж точками програми відіграно з плавтосв стрілецькі і патрістичні пісні. Свято закінчилося національним гимном.

На святі зібрано добровільних пожертв на суму \$97.43, з чого вислано (по покритті видатків) до УКК 20 дол., Укр. Кат. Місії у Стамфорді: 25 доларів і до ЗУАДК: 30 дол.

Це свято побудило громадян Асторії до нового і активного, громадянського життя.

Учасник

ДІТРОПТ, МІШ.

Похановано заслуженого громадянина

Українське громадянство на терені Америки плекас гарний звичай вшановувати — крім святкування різних національних свят — також поєднює громадян, чи то з нагоди юві-

3 ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА“ 50 РОКІВ ТОМУ?

13. грудня 1900 р.

ВРАЖЕННЯ З ПОДРОЖІ ДО РІДНОГО КРАЮ

Редактор „Свободи“, о. Степан Макар, який виїхав був на закарпаття до Європи, відвідав теж Галичину і рідний дім. Після повороту в Америку описав цю подорож по чужих краях, згадуючи теж і про відносини в Галичині. Він розмовляв з деякими патріотами про спільність американських українців з рідним гніздом, але переконався, що краєві патріоти противні еміграції. Він пише: „Деякі інтелігентні галичани мають дивне поняття про Америку, а ще дивніше про державний устрій. Їм здається, що тут живе сама дич, між яку ані не показуві носа без револьвера, а вже казкою з „Тисячі і одної ночі“ видається їм, наприклад, те, що в Америці нема податкових урядів, а є вибраний колектор, який ходить і збирає податок і за те має якийсь процент як заплату за свій труд. А вже цілком забив мене один інтелігент, коли замість випитувати мене про народне українське життя в Америці, почав випитувати: кілька коштів фунт цукру, чому м'ясо, чи смажна горілка й пиво і т. п. До краю прирідять з Америки перелетні пташки, які розказують там всілякі неймовірні речі... Американським ширим патріотом одно раджу: Як хочете прислужитись своїм рідним братам в краю, збирайте центи на народні цілі, де лиш зможете. За ті гроші будять там нарід з просоння, щоб він став великим у боротьбі за потоптані панськими ногами свої права“.

20 грудня 1900 р.

„РУСЬКО - АМЕРИКАНСЬКІ“ ПАРТІЇ

Звичайно американських русинів ділимо на три партії: партію мадярсько-руську, партію російсько-православну і партію русько-народну, або галицьку. Певно, коли походження, виховання, культуру будемо брати як основу поділу, то на Американській Русі будемо бачити згадані три партії. Але всі ці різниці ще не показують наглядно стану справи. Ми ще не знаємо, різниці, які творять поняття і почування релігійні. Придивляючись нашим „партіям“ зблизька, ми зауважимо, що партія мадярсько-руська і російсько-православна та о. Обухевич (руссофіл) згідно з своїми поняттями релігійними можуть стояти по одній боці, а партія русько-народна на другій боці. Щодо своїх понять і почувань релігійних перш можна назвати обидвома, а другу релігійною. Нічого тут не значать різниці, які заходять між уніятами й православними, ані нічого не значить факт, що партія мадярсько-руська прийшла в Америку з Угорщини, а партія російсько-православна з Росії, а о. Обухевич з Галичини. Ці партії є своїми поняттями релігійними дуже близькі. Вони обидвоє. Друга партія, русько-народна, розуміє справу основніше. Вона всюди старается приміняти передовсім моральну мірку. Вона старается нарід піддвинути з його вікової теми, з великої неволі; а що релігія для цієї цілі є найбільше потрібна, то вона взяла собі за завдання ще й релігію вчити та народові показувати, що без любови, без віри й надії, без служення своєму ближньому, нарід в Америці не може підністися.

о. Павло Тимкевич

УК. АНІСЬКА ПІСНЯ В КАРНЕГІ ГОЛЛ

Пані Сембрич, славно-звісна співачка, на концерті в Нью Йорку в Карнегі Голл співала українські пісні, які дуже подобалися американській публіці. Газета „Сан“ з 11 грудня 1900 р. писала: „На кінці програми мадам Сембрич співала знову українську пісню. Живість пісні нагадувала угорський чардаш і була така очока, що в кожного забалися пульс живіше“.

о. Павло Тимкевич

УК. АНІСЬКА ПІСНЯ В КАРНЕГІ ГОЛЛ

Пані Сембрич, славно-звісна співачка, на концерті в Нью Йорку в Карнегі Голл співала українські пісні, які дуже подобалися американській публіці. Газета „Сан“ з 11 грудня 1900 р. писала: „На кінці програми мадам Сембрич співала знову українську пісню. Живість пісні нагадувала угорський чардаш і була така очока, що в кожного забалися пульс живіше“.

о. Павло Тимкевич

УК. АНІСЬКА ПІСНЯ В КАРНЕГІ ГОЛЛ

Пані Сембрич, славно-звісна співачка, на концерті в Нью Йорку в Карнегі Голл співала українські пісні, які дуже подобалися американській публіці. Газета „Сан“ з 11 грудня 1900 р. писала: „На кінці програми мадам Сембрич співала знову українську пісню. Живість пісні нагадувала угорський чардаш і була така очока, що в кожного забалися пульс живіше“.

о. Павло Тимкевич

новітноту в Давсоні й семінарії в Глен Кові. Помер внаслідок параліжу саме в часі, коли ішли приготування до 50-річчя священства і 75-річчя життя. Похорон відбувся в четвер 21 грудня з церкви св. Юрія в Нью Йорку. Тіло покійника перевезено до Шікаго.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

МАМО! Твоя дитина потрібні не тільки харч і одежа, але й рідна дитяча книжка! На харч і одежу для своїх дітей Ти витрачаш річно кількасот дол., а рідна передплата щомісячної дитячої бібліотеки-журналу „Смашан-зілла“ вносить тільки 3 дол. За ці невеликі гроші Твоя дитина одержить на рік дванадцять рідних книжечок. Не відмов своїй дитині цього духового корму! Негайно вишли в листі 3 дол. як передплату і подай адресу і вік своєї дитини. Адреса В-на: „YEVSHAN-ZILLA“, Youth Books Publishing, 217 Dalhousie St., Toronto, Ont., Canada, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Торонто, Онт., Канада, або на адресу представника в ЗДА: W. BARAHURA, 730 E. 9th St., Apt. 21, New York, N. Y.

Attention!

Ansonia, Derby, Shelton and Seymour, Conn.

DEAR CUSTOMER:

May I remind you that I have the LARGEST STOCK of MEN'S WEAR for holiday gifts, such as Jarman shoes, belts, bill folds, shirts, ties, hats, suits and top-coats.

I wish to continue serving you, and to thank you very much for past patronage.

WITH SEASON'S GREETINGS

Sam's Style Shop

THE QUALITY STORE FOR MEN

SAM HAWRILAK, Prop.

294 MAIN STREET,

DERBY, CONN.

PATRONIZE THIS UKRAINIAN STORE!

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ В ОБРАЗКАХ

— Та чію „душу й тіло“ Ви положите, як Ви відтягастесь заплатити звичайний Національний Даток?

Національний Даток складайте: UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE

P. O. Box 721, Church St. Sta.

New York 7, N. Y.

ПОМЕР ПРОТОКОНСУЛТОР

ПРОВІНЦІЇ ОО. ВАСИЛІЯН.

о. СОЗОНТ ДИДИК

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонг Айленді, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Бережницях, Західна Україна, до монастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місію працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філейом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць.

Піть

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонг Айленді, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Бережницях, Західна Україна, до монастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місію працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філейом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць.

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонг Айленді, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Бережницях, Західна Україна, до монастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місію працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філейом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць.

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонг Айленді, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Бережницях, Західна Україна, до монастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місію працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філейом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць.

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонг Айленді, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Бережницях, Західна Україна, до монастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місію працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філейом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць.

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонг Айленді, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Бережницях, Західна Україна, до монастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місію працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філейом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць.

Нью Йорк. — У вівторок вночі, помер у монастирі св. Йоса

Професійні оголошення

ДОКТОР. МЕД.

СТЕПАН СТЕК

веде лікарський офіс в Нью-Йорку
при 150 East 3rd St. (третя вулиця)
p/r Ave. A.

Лікує гострі й застарілі недуги
мужчин і жінок, шкірні, дитячі, внутрішні
недуги, нервові, нерви і міхур,
ревматизм.

Офісові години:
Щодня від 9 рані до 1 попол., і від
5 до 8 вечір. В суботу від 9 рані
до 12 попол. В неділю згідно з
умовленням.

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острів довічний недуги чоловіків
і жінок. Шкірні, X-Ray. Роздута
жінка лікує без операції. Переводимо
аналізи крові для супружних
дозволя. — Офісові години: Щодня
від 10 рані до 6:45 вечір. В неділю
від 11 до 1. попол.

ЧИТАЙТЕ УКРАїнські
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-
ТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

УВАГА!

НЮАРК І ОКОЛИЦІ:

УКРАїнська КРАМНИЦЯ

“BAZAAR”

91 MERCER STREET,
(pir Springfield Avenue)
NEWARK, N. J.

Продас з нагоди Свят по
знижених цінах:

жіноче й муж. білля, светери, панчо-
хи (“Nylon”), скарпінки, рукавич-
ки, кравати, старороскі хустки-шаль-
ти та ін. — Письмові і шкільні річ-
ки, поштові, значки, святкові картки з по-
благаннями, косметика, приладдя
до гоління, книжки, журнали,
часописи, календарі, грамофонні
пластинки (рекорди).

Приймає білля до прання та
убрання до хеміч. чищення.
Крамниця відкрита в неділю
до полудня.

ТЕПЕР ПОРА

ЗАПИСАТИСЯ НА ЗИМОВІ

КУРСИ САМОХОДОВИХ

МЕХАНІКІВ

GR. 7-8951

AUTO REPAIR

КУРСИ МЕХАНІКІВ

КУРСИ ЗДІ АВАТАМІ

Постараємося для Вас про екзамен
Лайсенсу. Наші учні дістають
дипломи. Помагаємо в одержанні
ліцензії. Інструкції в українській
і англійській мовах. КУРСИ
ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ
Інструктори фахівці. Зал. в 1916.

L. TVCHNIEWICZ, директор

Metropolitan Auto School

155 — 2nd Ave., близько 10th St.

NEW YORK CITY

УКРАїнські СТІНИ

КАЛЕНДАРІ

на 1951 РІК

• У гарних кольорах

• Календарі друковані українською мовою

• Святі означені чіткими чорними друком

ЦІНА 30 Ц. ОДИН

На С. О. Д. не вислаємо.

Надсилається треба послати разом із замовленням.

Our Lady Fatima

Serpe Isusa

Christ the King

Божий Гість

Тайна Вечера

Господарство

Вид фарми

Зимовий вид

Серце Діви Марії

Гетьман Мазепа

Наталка Полтавка

14176 Матір Божа неустанної

помочі

14389 Ісус Добрий Пастир

14438 Діти, Ангелі Хоронотель

14423 Хата, навколо цвіта, річка

плыве

14406 Чудовий красеня

14443 Слава Воиновича Богу

14407 Дівчинка бавиться з

псом

14403 Св. Николай роздас па-

кушки

14400 Св. Родина

14415 Св. Семейство

14434 Св. Родина

14416 Ангелі колишуть Дя-

тетко

14410 Дитина при молитві

Замовлення слати на адресу:

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОН ЗЛОЖИЛИ:

(Листа ч. 8)

Каліфорнія: Ля Канада: інж. Тео-

дор Семкоуевський \$10.

Лос-Анджелес: о. Петро Масис-

кий, Іван Тереник, та Осип і Степа-

нин Порайко по \$10.

КОНЕТИКЕТ: Бріджпорт: о. Я-

рослав Шуст \$10.

Нью-Бритен: Петро Хлібонич, Ан-

дрій Мельник, Теодор Копко й Ан-

тін Котик по \$10; Антін Хлібонич

і НН по \$5.

Нью-Гейвен: Стефанія Шевчук \$10

Стемфорд: 3 листопадового свя-

та \$23.25; о. Павло Шиманський,

Василь Блашук, Анна Блашук, Ва-

силь Кругляк, Микола Перепічка,

Петро Хома, Андрій Хома, Україн-

ський Америк. Горожанський Клуб,

і 350-ий Відділ УНСУ по \$10; Лю-

до Зельонка, Василь Карий і Ст.

Куричак по \$5.

Стетфорд: Микола Варій \$10.

Вілліамсбург: А. Федун, І. Рамак,

Василь Скубін, Олександр Кири-

лів, Омелін Граб, Гавриїл Руден-

ко й Михайло Шулевський по \$10;

Ілля Мельник, Волод. Новицький,

Юліян Михайлюк, Микола Плещ, Мих.

Льончик і Мих. Андрусини по \$5.

Террімонт: о. Роман Косович, о.

Ігор Пеленський і Микола Радонич

по \$10; Тошко Колір \$5.

ДЕЛВЕР: Вілліамсбург: Україн-

ська Греко-католицька Церква (з

Листопадового свята) \$50.

Дистрикт Колумбія: Вашингтон:

Др. Зенон Юрчанський \$10.

ІЛІНОІС: Шیکاго: Євген Пер-

хач, Микола Черемисинський, Євген

Команішин, Іван Шатинський і І-

ван Чупровський по \$10.

Джаскет: Ілько Горняк \$5.

Міннеаполис: Яким Яворський \$6.

НЬО ДЖЕРСІ: Джерсі Сіті: Пе-

тро Костик \$15; Т-во Дархавішча

(275 Відд. УНСУ), Данило Мадар, І-

ван Гринів, Яків Кашуба, Іван

Лесюк, Петро Пала, Михайло

Гречин, Захарій Гречин, Марко

Юрків, Василь Брідун, Василь Ко-

стів і Михайло Неченя по \$10; І-

ван Патулик, В. Огоновський, А. За-

рауля, Іван Шибунька, С. Федорович,

всі по \$5; Н. Горішній і Іван Нечи-

рков по \$3; А. Качор \$3; Марія Дан-

ко, С. Ляшко, Мері Фурка, Джон

Kish, А. Панкевич, і Ст. Веревський

по \$2; А. Качанко \$1.

Гарфілд: Волод. Юрків \$15.

Еллізабет: Іван Подільчук і Ко-

нстантин Зелінка по \$10; М. Василь

\$5; Мих. Хитра \$5.

Ньюарк: С. Стеців і Ст. Федоров-

ський по \$10; Іван Шербина \$5.

Перт Амбей: Ганна Ратич і Рос-

тислав Ратич по \$8.

Трентон: Самополіт (плякати) \$5

Роман Казимир \$10.

НЬО ГЕМПШІР: Менчестер: Ма-

рин Кош, І. Шопяк, М. Синенько,

В. Семчишин, Микола Веднарчик,

Григорій Новосад, Петро Струк,

Афан. Веднарчик, Мих. Костина,

Павло Гадішин, Олександр Вудик,

Теодор Стецур, Микола Данилишин,

Олександр Чайка і Григорій Лесюк

по \$10; Розалія Войко і Текля Мигаль

по \$5.

НЬО ЙОРК: Бруклін: М. Баглай

(з Листопадового свята) \$41; Ю.

Павчак, П. Пелех, Н. Цибірський,

Т. Сорока, А. Глушко, пп. Т. Бода-

ки, всі по \$10. П. Понда, П. Корей-

ко, П. Сенюк, М. Пачешири, Т. Кіх,

Др. Р. Осичук, Р. Пачешири, М. Пав-

лін, М. Поврозник, М. Бурдзак, по

\$5; П. Малицький \$3; Д. Скірко, М.

Сорока, по \$2; Т. Роговський, П.

Гавришко, А. Цюпа, Н. Цюпа, Т.

Мойсей, М. Девняк, А. Кравчук, А.

Данюба, М. Поляк, Г. Сидорко, К.

Літвин, П. Малко, П. Врубель і В.

Сайн по \$1.

Еллізабет: Юрій і пані Коваліч \$10

Гадзон: Теодор Оземчук (з Лис-

топадового свята) \$21; Павло Сиро-

тук \$10.

Понкер: Софія Довганек, Ната-

лія Стрийська, Омелін Косовинсь-

кий, Михайло Шашкевич і Пасадат

Дудар по \$10; о. Василь Клоп, Ва-

силь Мандий і Андрій Серафим по

\$5.

Бінг Флетс: Павло Романишин \$10

Нью-Йорк Сіті: В. Хомицький

(решта з Х-лїтї УНК) \$27; з Па-

нахиди по сл. п. ген. Т. Чупринці

\$183.66 (на УПА); Маріон Курочка,

Степан Стеців, Мих. Осичук, О-

лександр Федорович, Софія Доро-

жинська, Василь Купчак, Іван Гли-

щенко, Анна й Волод. Костюк, Гу-

план і Марія Мриглов та Мих. Вудя

по \$10; Др. Ю. Федиский, Яро-

слав Шербанюк, Іван Ромашко, Пе-

тро Муштук, Микола і Марія Гуми-

городський, Роман Полудіх і Марія

Віланко по \$5; Лука Гайдученко, Ю.

Федорович, Волод. Вознак, Дмитро

Залізник, Микола Петриляк по \$2;

Верезовські, Т. Лукавський, Васи-

ль Чикалок, Богдан Мішко, Андрій

Василь, Ярослав Вацук, Іван Мель-

ник, Др. М. Прокоп, В. Фриз, А.

Шмуйль, Іван Галавей, Ст. Лялька

і І. Дикий та І. Осадчук по \$1. Мих.

Жовнір \$2.

Огадзбург: Др. Осип Тимочко \$5

Саффері: Магдаліна Жекелевська

\$10.

Ютика: Українська Православна

Парохія (з Лист. свята) \$54. Теод-

дор Гринів (з Листоп. свята) \$48.19

Василь Рибарський \$5; Юліян і Я-

рослава Кушнір \$5; Ст. Мельник,

пані Гоміньська, Мих. Банасевич по

\$1; Франко Фалінський і Петро

Данчук по \$1.

КЕНЗАС: Кензас Сіті: Ярослав

Скелкович \$15.

НЕБРАСКА: Омара: Волод. Сто-

лярський, Волод. Прудіну по \$5;

Мих. Деса \$2; Матій Проців, Мих.

Гончулик, Мих. Здан, Дмитро Гро-

сько, Павло Клячківський, Мих. Во-

робець, Іван Воробець, Яр. Віниць-

кий, Мих. Вігуняк, Микола Каль-

ба і Іван Костів по \$1.

МАСАЧУСЕТС: Бостон: Дмитро

Варан \$10; Іван Назар \$8; Дмитро

Владимир і Іван Щудляк по \$5.

Джемейка Плейс: Олександр Панке-

вич \$5; Евдокія Влизнюк \$2; Кате-

рина Сидорак \$1.

Спрінгфілд: Григорій Мисичин

\$5.

НОРТ ДАКОТА: Фарго: Др. А.

Жуковський \$5.

МІННІСІПІ: Дітройт: Микола

Цюк \$5.

Гемтрем: Адам Липецький \$10.

МІНЕСОТА: Ейткін: Евстах

Круць \$5.

ОГАО: Акрон: Василь Пулк і

Ст. Осередчук по \$10.

Каліфорнія: 361 Відд. УНС \$15;

Мих. Тарнава \$50; Микола Варан,

Мих. Сентій, Мих. Гавриїл, Осип